

УДК [378.147:81'373]:811.133.1

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/39-2-48>

Оксана РОМАНЕНКО,

orcid.org/0000-0001-5129-9135

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних та ділової української мов

Державного університету економіки і технологій

(Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна) *bubyr17@gmail.com*

Лариса ДЗЕВИЦЬКА,

orcid.org/0000-0002-9093-7635

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов

Донецького юридичного інституту Міністерства внутрішніх справ України

(Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна) *dsevickayalarisa@gmail.com*

Ірина ЗАБОЛОТСЬКА,

orcid.org/0000-0002-7686-9090

старший викладач кафедри філології

Дніпровського державного аграрно-економічного університету

(Дніпро, Україна) *irynazabolotska@gmail.com*

ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ НЕЛІНГВІСТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ (НА МАТЕРІАЛАХ ФРАНКОМОВНИХ ЗМІ, ПРИСВЯЧЕНИХ ЕПІДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ)

У статті порушено проблему формування лексичної компетенції студентів у системі підготовки бакалаврів нефілологічних спеціальностей із використанням франкомовних публіцистичних матеріалів, присвячених епідемії коронавірусної хвороби. Метою статті є визначення особливостей франкомовного публіцистичного тексту та ефективних шляхів формування лексичної компетенції студентів нелінгвістичних спеціальностей. Для цього було схарактеризовано роль текстів періодичних видань у навчанні іноземної мови та виділено способи використання матеріалів засобів масової інформації у навчальному процесі. Визначено термін «лексична компетенція», окреслено шляхи її формування. Проаналізовано франкомовні тексти опублікованих прес-комюніке Всесвітньої організації з охорони здоров'я, організації «Лікарі без кордонів», Інституту Пастера у Франції і статей популярної газети «Ле Фігаро», присвячені пандемії коронавірусного захворювання і боротьбі з ним. Надано детальний розбір граматичних, стилістичних і художніх засобів, притаманних текстам франкомовних засобів масової інформації досліджуваної тематики. В результаті проведеного дослідження визначено характеристики обраних франкомовних публіцистичних текстів, розроблено систему вправ, спрямованих на формування лексичної компетенції студентів. Окреслено шляхи збагачення словникового запасу, визначено способи формування навичок користування опанованими лексичними одиницями в подальшій професійній діяльності й монологічному мовленні. Наголошено на важливості роботи над лексичними одиницями французького тексту, його розбором, аналізом стилістичних та художніх засобів для збагачення словника, поглиблення знань студентів із використання лексичних одиниць в усній і писемній мові, а також формування їхнього пізнавально-мовленнєвого досвіду.

Ключові слова: франкомовний публіцистичний текст, лексична компетенція, матеріали ЗМІ щодо коронавірусу, стилістичні та художні засоби.

Oksana ROMANENKO,

orcid.org/0000-0001-5129-9135

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,

Associate Professor at the Foreign and Business Ukrainian Languages Department

State University of Economics and Technology

(Kryvyi Rih, Dnipropetrovsk region, Ukraine) *bubyr17@gmail.com*

Larysa DZEVYTSKA,

orcid.org/0000-0002-9093-7635

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,

Associate Professor at the Foreign Languages Department

Donetsk Law Institute of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine

(Kryvyi Rih, Dnipropetrovsk region, Ukraine) *dsevickayalarisa@gmail.com*

Iryna ZABOLOTSKA,

orcid.org/0000-0001-5129-9135

Senior Lecturer at the Philology Department
Dnipro State Agrarian and Economic University
(Dnipro, Ukraine) irynazabolotska@gmail.com

FORMATION OF LEXICAL COMPETENCE IN STUDENTS OF NONLINGUISTIC SPECIALTIES (ON THE MATERIALS OF FRENCH MEDIA TEXTS DEDICATED TO THE CORONAVIRUS (COVID-19) PANDEMIC)

The article reveals the problem of forming students' lexical competence in the system of training bachelors of non-philological specialties with the use of French-language journalistic materials on the corona virus epidemic. The aim of the article is to determine the features of the French-language journalistic text and effective ways of forming the lexical competence of non-linguistic majoring students. For this purpose, the role of the texts of periodicals in the teaching of a foreign language was characterized and the ways of using the materials of journalistic publications in the learning process were identified. The term "lexical competence" is defined, the ways of its development are outlined. The French-language texts published in press releases by the World Health Organization, "Doctors Without Borders" organization, the Institute Pasteur in France, and articles from the popular newspaper "Le Figaro" on the topic of the coronavirus pandemic and struggle against it were analyzed. A detailed analysis of grammatical, stylistic and artistic means inherent in the texts under study is given. As a result of the research conducted the characteristics of the selected French-language journalistic texts are defined, the system of the exercises directed on formation of lexical competence of students is developed. The characteristics of the given French-language media texts are surveyed, a system of exercises aimed at forming students' lexical competence is developed. The ways of enriching the vocabulary are outlined, the ways of forming the skills of using the mastered lexical units in the further professional activity and monologue speech are determined. The emphasis is placed on the importance of working with lexical units from the French media text, investigating it and analyzing its stylistic and artistic means, in order to enrich students' vocabulary, deepen their knowledge of how to use lexical units in oral and written communication as well as build their cognitive and conversational experience.

Key words: French-language journalistic text, lexical competence, mass media materials on coronavirus, stylistic and artistic means.

Постановка проблеми. В останнє десятиліття освіта характеризує собою розробку і впровадження нових стандартів, орієнтованих на компетентнісний підхід. Компетентнісна модель освіти є найважливішою умовою модернізації і приведення її результатів у відповідність із міжнародними стандартами. Прагнення адаптуватися до нових умов змушує систему освіти змінити методологічні підходи до навчання взагалі й до навчання іноземним мовам зокрема, внаслідок чого відбувається переорієнтація результатів освітньої діяльності.

Мета освіти відображається нині не тільки у формуванні міцного пласта знань, умінь і навичок, але, в першу чергу, в розвитку здатності застосовувати отримані знання, навички і вміння на практиці. Навчання здійснюється в рамках компетентнісного підходу, причому в теорії і практиці навчання іноземних мов «...законодавча база все чіткіше являє собою прагматичну мету – навчання спілкуванню, при цьому основною методикою виступає комунікативна» (Тарасова, 2012: 147).

Тому, говорячи про комунікативний аспект навчання іноземній мові, вкрай необхідним є підкреслити важливу роль публіцистичних текстів у формуванні комунікативної компетенції студентів.

Робота з публіцистичним текстом є цікавою, а також надзвичайно корисною та продуктивною як для студентів спеціальностей, пов'язаних з роботою над словом, тобто студентів філологічних спеціальностей, так і для студентів нелінгвістичних напрямів підготовки. Адже мова засобів масової інформації містить у собі всі якості сучасної мови: уживані лексеми, слова повсякденного вжитку; вона зазвичай збагачена на метафори, синоніми, емоційно забарвлені слова та стійкі словосполучення. Мова публіцистичних текстів французьких ЗМІ та матеріалів міжнародних організацій, опублікованих французькою мовою, з одного боку, надає уявлення про закони розвитку та прогресу сучасної французької мови, збагачуючи словник студентів широковживаними лексичними одиницями, а з іншого – дозволяє поширити й збагатити словниковий запас майбутніх фахівців для подальшого розвитку та підвищення їхньої професійної компетентності.

ЗМІ в системі вищої освіти нині – це не просто система установ і закладів, створених із метою публічного оперативного поширення інформації про події та явища у світі, це також вид мовленнєвої діяльності, окрема дисципліна, що включає в себе читання, говоріння, письмо, а з розвитком

інформаційних технологій – аудіювання. Інтерес до читання та обговорення новин, думок студентів на заняттях іноземної мови пояснюється можливістю реалізовувати вимоги, що пред'являються до компетентісно орієнтованого навчання. По-перше, читання газет, журналів тощо передбачає перетин різних предметних областей: граматики, практики мови, лексикології, країнознавства, літератури, тобто носить міждисциплінарний характер. По-друге, робота з публіцистичними текстами виходить за рамки навчального предмета і створює природні ситуації спілкування на заняттях з іноземних мов.

Отже, публіцистичний текст являє собою невичерпне джерело для формування лексичної компетенції студентів, що зумовлює актуальність представленого дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Визначення дискурсу, його ознаки, функції, природу, особливості, а також прояви дискурсу в різних видах текстів, користь його вивчення для розвитку іншомовних компетенцій і формування професійної компетентності є дуже популярною проблемою. Популярною настільки, що деякі лінгвісти констатували «дискурсивний бум» у сучасних науково-педагогічних дослідженнях (Приходько, 2009: 23). Загальному вивченню цього явища присвячено роботи таких вчених, як Н. Д. Арутюнова, А. Д. Белова, Д. Ж. Браун, Дж. Юль, Т. ван Дейк, В. І. Карасик, О. С. Кубрякова, М. Л. Макаров, П. Серіо, О. Шейгал та інших. Саме публіцистичний дискурс став предметом дослідження в працях таких учених, як Б.І. Брухаль, І. О. Єловченкова, А. П. Загнітко, О. С. Гончар, Г. Хант та інших. Використанню публіцистичних текстів під час вивчення англійської і німецької мов приділили увагу А. А. Лифар, К.О. Разумна, О. Є. Кравець, О. А. Зимовець. Питаннями методики формування франкомовної лексичної компетенції займалися І. І. Липська, С. В. Личкун, Н. О. Шевцова та інші. Але проблема застосування франкомовних ЗМІ під час формування лексичної компетенції у студентів нефілологічних спеціальностей залишається мало дослідженою, а тематика коронавірусної інфекції наразі є дуже актуальною. Все вищезазначене зумовлює доцільність цього дослідження.

Мета статті. *Об'єктом нашого дослідження* є тексти франкомовних публіцистичних видань: прес-комюніке всесвітньої гуманітарної організації «Лікарі без кордонів» (Médecins sans Frontières), Всесвітньої організації охорони здоров'я (Organisation mondiale de la santé), Інституту Пастера (Institut Pasteur, France) та матеріали

періодичних видань французької авторитетної щоденної газети «Ле Фігаро» (Le Figaro), присвячені пандемії COVID-19. *Предметом дослідження* є стилістичні засоби, властиві франкомовним публіцистичним текстам. **Мета дослідження** – визначити особливості франкомовного публіцистичного тексту й ефективні шляхи формування лексичної компетенції студентів нелінгвістичних спеціальностей із використанням текстів ЗМІ. *Завдання дослідження:* 1) проаналізувати лексичні особливості публіцистичного тексту; 2) визначити елементи його емоційного забарвлення і сформувати систему вправ, спрямованих на розвиток лексичних навичок студентів і розвиток їхньої лексичної компетенції.

Виклад основного матеріалу. Засоби масової інформації та їхній вплив на аудиторію досліджуються з позицій різних гуманітарних наук, перш за все журналістики, соціології, психології особистості, лінгвістики, а в рамках останньої – аналізу дискурсу.

Першочергова роль засобів масової інформації будь-якої країни – за максимально короткий термін передавати якомога більшу кількість інформації, викликати інтерес у кожного адресата, не мати при цьому особистого контакту й володіти наміром впливати на поведінку, смаки, думки, ставлення до подій, ідеологію аудиторії. До головних функцій медійних текстів відносяться інформативні та регулятивно-маніпулятивні функції, адже інформація про актуальні події, представлена в пресі, безумовно, здатна вплинути на читачів і створити громадський резонанс (10). Будь-яка подія, що сколихнула світ, неодмінно знайде своє відображення в засобах масової інформації, і спостерігати за тим, як преса реагує на актуальні проблеми, які засоби емоційного забарвлення обирає з метою приваблення читачів до зазначеної проблеми, завжди цікаво.

Компетентнісний підхід до навчання іноземних мов, започаткований у західноєвропейській педагогіці, нині широко поширений і актуальний для вимірювання якості результатів освіти. Він виступив предметом наукових досліджень І. Драча, І. Бабина, П. Бачинського, Н. Бібік, Г. Гавришак, І. Гудзик, Н. Дворнікової, Я. Кодлюк, О. Овчарук, Л. Пильгун, О. Пометун, І. Родигіна, К. Савченко, О. Садівник, Л. Сень, С. Сисоєвої, О. Ситник, Т. Смагіної, Г. Терещук, С. Трубачевої, Н. Фоменко та інших. Саме компетенції визначають, які знання і вміння повинен опанувати студент, вивчаючи іноземну мову, щоб використовувати її у цілях спілкування; саме вони описують параметри, за дотримання яких комунікація стає успішною.

Відповідно до рішень Європейської Ради, основною компетентністю на заняттях іноземної мови є комунікативна компетентність, тому що вона забезпечує набуття студентами вміння обговорювати проблеми, доводити власну позицію, формувати свої думки, розвивати критичне та креативне мислення й адаптуватися в мовному середовищі (Панасюк, 2015: 197). Отже, центральне місце під час вивчення іноземної мови займає комунікативна компетентність, основу якої становить, відповідно, лексична компетенція – знання і правила вживання словника, який складається з лексичних та граматичних елементів.

Лексичні елементи, як відомо, включають стійкі вирази (мовленнєві формули, ідіоми, фразові дієслова, складені прикметники тощо) й окремі слова, які мають декілька значень (полісемія). До граматичних елементів належать артиклі, займенники, питальні слова, прикметники, сполучники, частки.

Однак сучасні ЗМІ зводять весь характер лексичної компетенції до формування навичок і вмінь висловлювати певний сенс, розпізнаючи й продукуючи фрази та речення згідно з набором правил, що керують упорядкуванням мовних елементів у змістовній послідовності (в реченні).

Так, вправи мовного характеру (заперечте, знайдіть підтвердження в тексті, перефразуйте) можна вважати з позицій компетентнісного підходу псевдо комунікативними, оскільки здійснюються за суворими алгоритмами за допомогою мовних зразків і не мають нічого спільного з умінням вибудовувати власні авторські дії задля вирішення різних ситуаційних проблем.

Водночас комунікативна дидактика спрямована не просто на формування знань, а, скоріше, на формування компетенцій. Але якщо на сторінках українських публікацій, де мова йде про компетентнісні моделі освіти, вся комунікативна компетенція зводиться до вміння працювати з текстом та інформацією, то європейські колеги дотримуються тієї думки, що ЗМІ – це не тільки процес обміну інформацією, але й процес соціальної взаємодії, який повинен розглядатися з позиції діяльнісного підходу.

У формуванні лексичної компетенції студентів з використанням ЗМІ на перший план виходять діяльнісний підхід, міждисциплінарність, упровадження та активне використання електронних комунікацій. Ці трансформації накопичуються й означають процес зміни освітньої парадигми, що відзначається багатьма дослідниками (В.П. Андрущенко, В.І. Байденком, М.З. Згуровським, Л.А. Сподін та іншими). В європей-

ських виданнях, присвячених проблемам нової моделі освіти, все частіше вживається термін «Cours de langues étrangères non communicantes», що свідчить про зміну комунікативної парадигми в освіті у міжнародному масштабі. Таким чином, нова лексична модель розглядає традиції та інновації на новому рівні, це тепер структурна єдність, спрямована на формування компетенції успішної соціальної взаємодії у новому комунікативному середовищі.

Слід зауважити, що в педагогічній практиці вивчення ЗМІ користується популярністю серед студентів, яких приваблюють доступність і швидке засвоєння матеріалу, актуальність інформації і відсутність мовних труднощів, що можуть зменшити інтерес до читання. Отже, практика показує, що студенти із задоволенням працюють із матеріалами іншомовних засобів масової інформації.

Об'єктом нашого дослідження виступили матеріали опублікованих прес-комюніке організацій «Медики без кордонів» (Médecins sans Frontières), Всесвітньої організації охорони здоров'я (Organisation mondiale de la santé), Інституту Пастера у Франції (Institut Pasteur, France) та матеріали періодичних видань французької газети «Ле Фігаро» (Le Figaro) за період з травня 2020 року по травень 2021 року, присвячені розгортанню пандемії COVID-19 та визначенню заходів боротьби з хворобою. Вивчення, аналіз та систематизація відібраних лексичних одиниць, що використовувались для опису заходів боротьби з пандемією, дозволили нам скласти наступну таблицю текстових засобів, які найкращим чином охарактеризували публіцистичні тексти щодо хвороби та її поширення (табл. 1). За основу обрано граматичний і стилістичний принципи.

Під час опису подій використання доцільних дієслів є надзвичайно важливим. Саме останні відображають напругу розгортання дії, і саме вони спроможні відобразити комплекс заходів і засобів спротиву або протидії. Цілий набір дієслів, якими бувають публіцистичні тексти, надає можливості визначати ознаки дії, її розгортання *endiguer* (затримувати), *se propager* (поширюватися), прискорення *accélérer* (прискорювати), *accroître* (збільшувати), *potentialiser* (збільшувати ефект) і кульмінацію: *frapper* (вразити). Досить велика кількість дієслів висловлюють прогнози на майбутнє: *prévoir*, *prévenir*, *anticiper* (передбачати), а також невпевненість, острах, сумління та побоювання людства: *appréhender* (побоюватися), *menacer* (загрожувати), *subir* (страждати). Використання синонімів підкреслює напругу ситуації, невизначеність, відсутність ясності та сумніви

в тому, що хворобу буде легко подолати. У багатьох випадках дію підкреслено прислівниками способу дії: *accroître considérablement* (значно збільшувати), *créer conjointement* (створити разом).

З метою визначення заходів боротьби з пандемією були використані наступні іменники: *un isolement* (ізоляція) та *une distanciation* (дистанціювання), однак найбільш розповсюдженим терміном є *un confinement*, юридичний термін, який, за своїм першим значенням, означає ув'язнення. В контексті боротьби з коронавірусною хворобою він набув значення «усамітнення» та «соціального дистанціювання». А добре відомий девіз дотримання соціальної дистанції «Залишайтеся удома!» звучить французькою *Restez chez vous!*.

Для посилення емоційного впливу іменники вживаються разом із якісними прикметниками, часто у вищому ступені: *la contribution exhaustive et efficace* (всебічний та ефективний внесок), *les conséquences néfastes* (шкідливі наслідки), *l'un des problèmes les plus pressants* (одна з найактуальніших проблем), *le moyen le plus rapide* (один з найшвидших засобів). Наявність дієприкметників минулого часу (*participe passé*) надає тексту подробиць та емоційного забарвлення: *les efforts déployés* (докладені зусилля), *l'étude multicentrique rendomisée* (проведене багатоцільове дослідження), *les problèmes de santé et de société engendrés par l'épidémie* (проблеми здоров'я і суспільства, викликані епідемією) (6).

Таблиця 1

Стилістичні засоби, використані в публіцистичних текстах щодо COVID-19

Дієслова та прислівники способу дії	Словосполучення іменник+означення	Словосполучення дієслово+додаток	Стийкі словосполучення	Метафори
Accélérer; Prévoir; Prévenir; Détecter; Riposter; Endiguer; Anticiper; se propager; appréhender durement; frapper; d'accroître considérablement; collaborer; créer conjointement.	Un isolement obligatoire; une distanciation; un confinement; la contribution exhaustive et efficace; l'accessibilité et l'intégration; l'un des problèmes les plus pressants; les efforts déployés; le moyen le plus rapide; la cinétique virale; l'étude multicentrique rendomisée; les problèmes de santé et de société engendrés par l'épidémie.	Entrer en vigueur; Frapper tous les pays; Mettre fin à la pandémie; soutenir (un élan massif; saper les progrès; Anticiper le risque d'importation; Eclairer les politiques publiques; mettre au point d'un réplicon; potentialiser des thérapies existantes; subir les conséquences néfastes; faire face à; prendre en charge les patients infectés; Mettre en place une recherche de qualité; répondre aux défis posés par la diffusion du Coronavirus; Mettre en oeuvre; accroître la disponibilité; mettre en relation de données diverses; mettre au point des outils et des modèles prédictifs; mettre à l'honneur; avoir accès à des services de santé mettre en circulation des données scientifiques; mettre au point des outils et des modèles prédictifs; endiguer la lutte; menacer les efforts; contenir l'épidémie.	être sous couvre-feu; être du baume au cœur pour les commerçants; les menaces pèsent sur le monde; tourner au fiasco; s'annoncer sous de bons auspices; être exposé à la maladie; être armé de son pass sanitaire; garantir la reprise; au niveau mondial; constituer le socle scientifique; Les chiffres de l'épidémie sont au vert; surveiller les mesures de lutte; collaborer et créer conjointement les outils et l'accès aux données; subir les conséquences néfastes; mieux anticiper la diffusion du virus en fonction des zones géographiques.	« <i>désastre mondial</i> »; <i>améliorer le climat des affaires, le moral des ménages</i> ; souffler un vent de renouveau et d'optimisme; « <i>début de la Renaissance</i> »; la riposte mondiale; la cinétique virale; une cohorte observationnelle promue.

Аналіз уживання дієприкметників і дієприкметникових зворотів надає змогу, з одного боку, поширювати словниковий запас та озброїти студентів цікавими й корисними лексичними одиницями, з іншого боку, розвиває їхні граматичні навички, оскільки відсилає до правил формування дієприкметників минулого часу (*participe passé*) та тренує їх узгодження з іменниками. Слід зауважити, що під час роботи з іншомовним текстом, зокрема публіцистичним, студенти неодмінно розвивають навички перекладу, хоча в цьому випадку переклад тексту не виступає кінцевою метою завдання.

Окремо слід відзначити широке використання віддієслівних зворотів, як-от, приміром, із дієсловом *mettre*: *mettre fin à* – припинити, *mettre en vigueur* – поставити на місце, *mettre en place* – впровадити, *mettre en oeuvre* – примусити, *mettre en circulation* – ввести в обіг, *mettre au point* – зосередитися (6).

Аналіз віддієслівних зворотів, окрім задоволення потреби набуття нових знань у контексті поглиблення словникового запасу, привчає студентів до кропіткої роботи з перекладачем, опанування нових словосполучень у визначеному контексті, і, відповідно, створює умови, за якими можна вживати засвоєні вислови в подальшій професійній діяльності. Так, майбутнім правознавцям, наприклад, буде дуже корисною лексика, пов'язана з прийняттям документів, їх уведенням у дію, їх упровадженням (кримінальним у тому числі), використанням на практиці тощо.

Робота з віддієслівними зворотами, що має на меті залучити до опанування лексичного багатства мови, суттєво збагачує словниковий запас студентів, тим самим готуючи до використання набутих словосполучень на практиці. Під час виконання завдання «опрацювати віддієслівні звороти» з наданим дієсловом студенти насамперед привчаються до самостійної роботи із словником, а також до використання останнього не лише для перекладу, але й поглиблення своїх суто лінгвістичних знань та розвитку лексикологічної компетенції.

Для майбутніх правознавців, наприклад, цікавим було би завдання пов'язати опановані словосполучення з конкретними ситуаціями застосування в майбутній правознавчій діяльності: як-от, приміром, перекласти на французьку такі словосполучення, як «ухвалити закон», «впровадити законодавство», «врегулювати виконання статей закону», «слідкувати за виконанням статей закону», «забезпечити виконання», «забезпечувати охорону прав громадян».

В аналізованих джерелах ми маємо констатувати наявність віддієслівних зворотів із дієсловом *être*: *être sous couvre-feu* (бути в умовах комендантської години), *être du baume au cœur pour les commerçants* (бути бальзамом на серце комерсантів), *être exposé* (піддаватися), *être armé* (бути озброєним), *être au vert* (буяти). Якщо два перші надають емоційного забарвлення, будучи самі по собі метафоричними, то два наступних, у поєднанні з дієприкметниками, дуже влучно схарактеризували стан суспільства перед загрозою епідемії. Останній вислів є також метафоричним, оскільки перше значення («зеленіти, буяти») поступається значенню «збільшуватись» і позначає зростання показників захворювання.

Мова французьких публіцистичних видань є напрочуд цікавою і соковитою; вона відтворює історію, суспільне й політичне життя країни, багата на посилання до її історичного розвитку, спирається на міцне країнознавче підґрунтя, зрозуміти яке не завжди можливо без знань політико-історичних умов, у яких народилась та розвивалась країна. Публіцистичні франкомовні тексти зазвичай пройняті гумором та іронією, які дозволяють читачам насолодитися красою мови та захопитися життєрадісним і позитивним підходом до життя.

У матеріалах, що виступили об'єктом нашого аналізу, попри реальну загрозу пандемії, відчутним є іронічне ставлення французів до описуваної проблеми. Якщо поширення захворювання порівнювалося із «всесвітньою катастрофою» («*un désastre mondial*»), то поліпшення ситуації охарактеризоване як «*début de Renaissance*» («початок Відродження»), що є посиланням на історичний період, який змінив Середньовіччя і приніс із собою значне полегшення життя в Європі. Описуючи заходи, спрямовані на послаблення режиму карантинних обмежень, автори вживають вислів «*le soufflement de vent de renouveau et d'optimisme*» («віє вітер оновлення і оптимізму») (5), а, говорячи про зняття обмежень для підприємств, відмічають, що «це покращує діловий клімат і стан домогосподарств»: «*cela améliore le climat des affaires et le moral des ménages*» (5). Говорячи про відповідь міжнародної спільноти на загрозу пандемії, автори неодноразово вживають вислів «*la riposte mondiale*», тобто «світова помста», в чому ми вбачаємо позитивне ставлення до означеної проблеми й готовність приймати її виклики (8).

Вправи для опрацювання лексичного матеріалу публіцистичних текстів представлені в табл. 2.

Таблиця 2

Вправи для опрацювання публіцистичного тексту

Іменники	Дієслова	Стійкі словосполучення	Фразеологізми	Метафори
<p>Вибрати з тексту іменники, які характеризують явища визначеної галузі застосування (медицини, науки, економіки, технології тощо); Знайти у тексті синоніми того ж самого поняття, пояснити різницю їх застосування; описати подію або явище якомога цікавіше, з використанням епітетів</p>	<p>Розставити дієслова за посиленням емоційного забарвлення; проаналізувати вживання прислівників способу дії, пояснити необхідність їх застосування; скласти власні приклади речень із поданими дієсловами та вказати сферу застосування таких дієслів</p>	<p>Виписати стійкі словосполучення і пояснити їх застосування в публіцистичному тексті, з'ясувати природу їх використання; скласти власні приклади словосполучень із визначеними іменниками, додавши емоційного забарвлення у вигляді прикметників, у порівняльному або вищому ступені зокрема</p>	<p>Проаналізувати вживання фразеологізмів у тексті, скласти власний текст для опису визначеної події, суспільно-політичної або науково-технічної, із застосуванням поданих фразеологізмів; визначити сфери застосування поданих фразеологізмів, навести приклади</p>	<p>Виявити у тексті метафори, проаналізувати, дослідити, проаналізувати їх використання, знайти посилення на історичні події, пояснити, з якою метою та чи інша метафора була вживана в тексті; Проаналізувати поданий текст, виділити основні стилістичні та художні засоби, визначити особливості публіцистичних текстів у французькій мові</p>

Висновки. Спираючись на результати проведеного дослідження, нами сформульований висновок про те, що опрацювання франкомовних публіцистичних текстів, присвячених коронавірусній хворобі, в системі підготовки бакалаврів нефілологічних спеціальностей забезпечує збагачення їхнього загального словникового запасу; розвиває навички співставлення та систематизації лексичних одиниць і термінів; дозволяє швидко й адекватно зрозуміти публіцистичний текст, виділяючи в ньому раціональне зерно та головну думку. Робота над граматичними елементами тексту, як-от, приміром, опрацювання дієслів, що відображають динаміку й розвиток дії і, відповідно, можуть бути застосовані для характеристики розгортання будь-якої події або процесу, готує студентів до використання опанованої лексики в майбутній професійній діяльності. Вивчення віддієслівних словосполучень є вельми корисним для поширення словникового запасу; аналіз вживання прислівників способу дії разом із дієсловами навчає користуватися мовою задля більш емоційної подачі інформації.

Аналіз публіцистичних текстів, таким чином, забезпечує формування навичок класифікації і зіставлення лексичних засобів із метою визначення правил їхнього використання під час подальшого вивчення мови; робота із словником привчає студентів обирати найкращий варіант перекладу поняття відповідно до контексту. Відтак, робота з публіцистичним текстом, попри формування здібності комунікативно виправдано використовувати лексичні одиниці в монологічному мовленні, забезпечує набуття пізнавального мовленнєвого досвіду, який виступає міцною базою для формування іншомовних усно мовленнєвої і письмової компетенцій студентів.

Вивчення фразеологізмів і метафор у мові публіцистики надає змогу опанувати багатством й образністю мови, розвиває навички монологічного мовлення для опису подій, написання есе й художніх творів, навчає студентів додавати емоційного забарвлення розповіді на задану тематику та дозволяє розвивати навички самостійної і науково-дослідної роботи студентів.

У висновку слід відзначити також, що роль публіцистичних матеріалів у вивченні мови ще до кінця не вивчена в педагогічній практиці. Однак уже сьогодні можна відзначити високий потенціал їх опрацювання в навчанні бакалаврів для формування лексичної компетенції студентів нефілологічних спеціальностей, оскільки робота з матеріалами періодичних видань вирішує низку завдань, пов'язаних з основними видами освітньої діяльності: педагогічної, проектної, науково-дослідної та культурно-просвітницької.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондаренко О., Буткевич М. Мова ворожнечі та ЗМІ: міжнародні стандарти та підходи. Київ: Проект «Без Кордонів» ГО «Центр «Соціальна Дія», 2015. 64 с.
2. Панасюк Ю. Компетентнісний підхід у викладанні іноземної мови. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Вип. 3. 2015. С. 196-202.
3. Приходько А.Н. Таксономические параметры дискурса. *Язык. Текст. Дискурс: Научный альманах Ставропольского отделения РАЛК* / Под ред. проф. Г.Н. Манаенко. Вып. 7. Ставрополь: Изд-во СГПИ, 2009. С. 22-30.
4. Тарасова А.А. ФГОС и GEFR как ориентиры обучения иностранному языку в начальной школе. *Вопросы методики преподавания в вузе*. 2012. С. 147-153.
5. Camille Lestienne. Coronavirus, ce qu'il faut savoir cette semaine. *Le Figaro*. 27.05.2021. URL: <https://www.lefigaro.fr/sciences/coronavirus-ce-qu-il-faut-savoir-cette-semaine-en-liberte-conditionnelle-20210527>.
6. Covid-19: les systems de santé à l'épreuve de la pandémie. *Médecins sans frontières*. Mars 2020. URL: <https://presse.inserm.fr/covid-19-20-projets-de-recherche-selectionnes-pour-lutter-contre-l-epidemie/38640/>.
7. Diaz M. L'euphémisme, La Langue De Bois Et Le Politiquement Correct. *L'Information grammaticale*. n° 143. Paris, 2014. P. 49-50.
8. L'attention de l'Assemblée mondiale de la Santé portera sur la fin de la pandémie de COVID-19 et la préparation à la suivante. *L'Organisation mondiale de la Santé : Communiqués de presse*. 19 mai 2021. URL: <https://www.who.int/fr/news/item/19-05-2021-world-health-assembly-to-focus-on-ending-covid-19-pandemic-and-preparing-for-next-one>. Nicolas Sarkozy. L'orientation politique des journaux. *MonFinancier*. 2010. URL: <https://www.monfinancier.com/archives/questions-argent/actualite-etmarches/orientation-politique-des-journaux-francais-30381.html>.
9. Weigel M. Political correctness: how the right invented a phantom enemy. *The Guardian*. 2016. URL: <https://www.theguardian.com/us-news/2016/nov/30/politicalcorrectness-how-the-right-invented-phantom-enemy-donald-trump>.

REFERENCES

1. Bondarenko O., Butkevych M. Mova vorozhnechi ta ZMI: mizhnarodni standarty ta pidkhody [The language of hostility and the media: international standards and approaches]. Kyiv: Project "Without Borders" NGO "Center" Social Action", 2015. 64 p. [in Ukrainian].
2. Panasyuk Y. Kompetentnisnyy pidkhid u vykladanni inozemnoyi movy [Competence approach in teaching a foreign language]. *Scientific Bulletin of the Lesia Ukrainka East European National University*. Issue 3, 2015. P. 196-202 [in Ukrainian].
3. Prikhodko A. N. Taksonomicheskiye parametry diskursa [Taxonomic parameters of discourse]. *Language. Text. Discourse: Scientific almanac of the Stavropol branch of the RALK*. Issue 7. Stavropol: Publishing house of SGPI, 2009. P. 22-30 [in Russian].
4. Tarasova A.A. FGOS i GEFR kak oriyentiry obucheniya inostrannomu yazyku v nachal'noy shkole [Federal State Educational Standard and GEFR as Guidelines for Teaching a Foreign Language in Primary School]. *Questions of Teaching Methods at the University*. 2012. P. 147-153 [in Russian].
5. Camille Lestienne. Coronavirus, ce qu'il faut savoir cette semaine. *Le Figaro*. 27.05.2021. URL: <https://www.lefigaro.fr/sciences/coronavirus-ce-qu-il-faut-savoir-cette-semaine-en-liberte-conditionnelle-20210527>.
6. Covid-19: les systems de santé à l'épreuve de la pandémie. *Médecins sans frontières*. Mars 2020. URL: https://presse.inserm.fr/covid-19-20-projets-de-recherche-selectionnes-pour-lutter-contre-l-epidemie/38640.
7. Diaz M. L'euphémisme, La Langue De Bois Et Le Politiquement Correct. *L'Information grammaticale*. n° 143. Paris, 2014. P. 49-50.
8. L'attention de l'Assemblée mondiale de la Santé portera sur la fin de la pandémie de COVID-19 et la préparation à la suivante. *L'Organisation mondiale de la Santé : Communiqués de presse*. 19 mai 2021. URL: <https://www.who.int/fr/news/item/19-05-2021-world-health-assembly-to-focus-on-ending-covid-19-pandemic-and-preparing-for-next-one>. Nicolas Sarkozy. L'orientation politique des journaux. *MonFinancier*. 2010. URL: <https://www.monfinancier.com/archives/questions-argent/actualite-etmarches/orientation-politique-des-journaux-francais-30381.html>.
10. Weigel M. Political correctness: how the right invented a phantom enemy. *The Guardian*. 2016. URL: <https://www.theguardian.com/us-news/2016/nov/30/politicalcorrectness-how-the-right-invented-phantom-enemy-donald-trump>.